

Dodatok č. 3
ku Školskému poriadku Špeciálnej základnej školy
VP č. 007/2024

Riaditeľka Spojenej školy, J. Kráľa 39, Zlaté Moravce vydáva v súvislosti s dodržiavaním zákona č. 245/2008 Z. z. Zákon o výchove a vzdelávaní (školský zákon) §145 ods. 1 **Dodatok č. 3 ku Školskému poriadku Špeciálnej základnej školy**, ktorý zavádza a uplatňuje **Smernicu č. 1/2025 k prevencii a riešeniu šikanovania detí a žiakov v školách a v školských zariadeniach vydanú MŠVVaM SR platnú od 01.02.2025**. Ustanovenia dodatku dopĺňajú Čl. 7 ods. 7.4 Školského poriadku ŠZŠ. Dodatok nadobúda účinnosť 01.02.2025.

Prevencia a riešenie šikanovania žiakov v škole
platné od 01.02.2025:

7.4.1 Základné pojmy

1. Na účel školského poriadku sa rozumie

a) šikanovaním v škole obťažovanie formou spravidla opakujúceho sa nežiaduceho správania šikanujúceho voči šikanovanému, ktoré je motivované úmyslom získať nad šikanovaným prevahu, šikanovaného ponížiť alebo získať vynútené mocenské postavenie, v dôsledku ktorého dochádza alebo môže dôjsť k vytváraniu zastrášujúceho, nepriateľského, zahanbujúceho, ponižujúceho, potupujúceho, zneuctvujúceho, zámerne zraňujúceho alebo urážajúceho prostredia vo forme verbálneho šikanovania, fyzického šikanovania, psychického šikanovania, emocionálneho šikanovania, nebezpečného elektronického obťažovania alebo nebezpečného prenasledovania,

b) priamym šikanovaním šikanovanie, pri ktorom šikanujúci zameriava svoje konanie priamo na šikanovaného opakujúcim sa úmyselným verbálnym, psychickým, emocionálnym alebo fyzickým násilím, pri ktorom sú spravidla prítomní aj účastníci šikanovania; je spojené s cieľom získať prevahu v kolektíve,

c) nepriamym šikanovaním šikanovanie, pri ktorom šikanujúci používa metódy a nástroje vzťahového násillia a emocionálneho vydierania, najmä v podobe prehliadania, ignorovania, zámerného vyčleňovania šikanovaného z kolektívu, šírenia nepravdivých alebo znevažujúcich informácií, citlivých zvukových záznamov (audiozáznamov), obrazových záznamov (videozáznamov) alebo zvukovo-obrazových (audiovizuálnych) záznamov o šikanovanom alebo manipulovaním názorov a postojov ostatných členov sociálnej skupiny k šikanovanému,

d) šikanujúcim žiak alebo skupina žiakov, ktorí opakovane psychicky alebo fyzicky ubližujú šikanovanému,

e) šikanovaným žiak alebo skupina žiakov, ktorí sú vystavení šikanovaniu,

f) účastníkom šikanovania žiak alebo skupina žiakov, ktorí sú prítomní pri šikanovaní, alebo ktorí majú o šikanovaní vedomosť a nie sú šikanujúcimi ani šikanovanými,

g) dôvodom šikanovania najmä osobitná charakteristika šikanovaného spočívajúca spravidla v jeho zdravotnom znevýhodnení, pohlaví, náboženskom vyznaní alebo viere, príslušnosti k národnosti alebo k etnickej skupine, sexuálnej orientácii alebo rodovej identite, jazyku, sociálnom, spoločenskom alebo majetkovom postavení jeho rodiny, alebo iná osobná charakteristika spojená spravidla s nosením okuliarov, nadváhou alebo nízkou pohybovou gramotnosťou,

h) verbálnym šikanovaním opakované nadávanie, urážanie, posmievanie sa, dobiedzanie, vyhrážanie sa fyzickým útokom, navádzanie na fyzický útok, prikazovanie šikanovanému vykonať určitý úkon proti jeho vôli, zastrašovanie, vydieranie alebo vylúčenie šikanovaného z kolektívu,

i) fyzickým šikanovaním nežiaduci a nechcený fyzický kontakt pre šikanovaného, pri ktorom šikanujúci šikanovaného opakovane bije, udiera, sáče alebo kope do neho, podráža ho alebo hádže do neho rôzne predmety, skrýva, poškodzuje, privlastňuje si alebo ničí veci šikanovaného,

j) psychickým šikanovaním a emocionálnym šikanovaním ubližovanie negatívnym ovplyvňovaním psychiky, emócií, nálady a duševného rozpoloženia šikanovaného, najmä opakovaným ponížovaním, zosmiešňovaním, zahanbovaním, opovrhovaním, ohováraním v jeho neprítomnosti, rozširovaním nepravdivých informácií alebo urážaním rodinných príslušníkov alebo blízkych osôb,

k) elektronickým šikanovaním (ďalej len „kyberšikanovanie“) verbálne, psychické šikanovanie a emocionálne šikanovanie uskutočňované v kybernetickom priestore bez fyzického kontaktu šikanujúceho a šikanovaného prostriedkami informačnej a komunikačnej technológie, ktoré môže mať aj anonymnú povahu, a pri ktorom šikanujúci dokáže uskutočniť útoky z rôznych miest, pričom šikanovaný sa o napadnutí nemusí okamžite dozvedieť a nemusí byť schopný identifikovať šikanujúceho; zverejnené informácie, fotografie, audiozáznamy a videozáznamy môžu byť prístupné veľkému počtu osôb a môže byť náročné ich odstrániť z kybernetického priestoru.

2. Na účel školského poriadku sa za šikanovanie nepovažuje

a) jednorazový alebo impulzívny prejav násilia alebo agresie medzi žiakmi akútnym neovládnutím emócií, ktoré bezprostredne odznievajú,

b) prejav násilia alebo agresie medzi žiakmi mimo školy, ktorý nevyplýva zo vzťahov medzi žiakmi v škole, okrem kyberšikanovania,

c) nezhoda medzi zamestnancom školy a žiakom súvisiaca s výchovno-vzdelávacím procesom.

3. Šikanovanie môže napĺňať skutkovú podstatu trestného činu (§ 8 Trestného zákona), kedy môže byť šikanujúci **od veku 14 rokov trestne stíhaný** najmä za trestný čin

a) ublíženia na zdraví (§ 155 Trestného zákona),

b) obmedzovania osobnej slobody (§ 183 Trestného zákona),

- c) lúpeže (§ 188 Trestného zákona),
- d) vydierania (§ 189 Trestného zákona),
- e) hrubého nátlaku (§ 190 a 191 Trestného zákona),
- f) nátlaku (§ 192 Trestného zákona),
- g) porušovania domovej slobody (§ 194 Trestného zákona),
- h) sexuálneho násillia (§ 200 Trestného zákona),
- i) sexuálneho zneužívania (§ 201 a 203 Trestného zákona),
- j) krádeže (§ 212 Trestného zákona),
- k) neoprávneného užívania cudzej veci (§ 215 Trestného zákona),
- l) poškodzovania cudzej veci (§ 245 a 246 Trestného zákona),
- m) nebezpečného vyhrážania sa (§ 360 Trestného zákona),
- n) nebezpečného prenasledovania (§ 360a Trestného zákona),
- o) výroby detskej pornografie (§ 368 Trestného zákona),
- p) rozširovania detskej pornografie (§ 369 Trestného zákona),
- q) prechovávanlia detskej pornografie a účasti na detskom pornografickom predstavení (§ 370 Trestného zákona) alebo
- r) ohovárania (§ 373 Trestného zákona).

4. Šikanovanie môže naplňnať skutkovú podstatu priestupku proti

- a)** občianskemu spolunažívaniu (§ 49 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov) alebo
- b)** majetku (§ 50 zákona č. 372/1990 Zb.).

5. Skutočnosť, že šikanujúci nie je trestne zodpovedný z dôvodu nízkého veku (§ 22 Trestného zákona) nie je prekážkou na podanie žaloby vo veci náhrady škody.

6. Zamestnanec školy, ktorému je známy prípad šikanovania a neprijme žiadne opatrenie k prevencii a riešeniu šikanovania, môže byť trestne stíhaný najmä za trestný čin

- a)** neprekazenia trestného činu (§ 341 Trestného zákona),
- b)** neoznávania trestného činu (§ 340 Trestného zákona) alebo
- c)** ublíženlia na zdraví (§ 155 až 158 Trestného zákona).

7.4.2 Prevencia šikanovania

1. Pri prevencii šikanovania škola dbá na vytváranie bezpečného prostredia, v ktorom sa vznik šikanovania aktívne obmedzuje.

2. Pri prevencii šikanovania škola primerane pôsobí na žiakov podľa ich veku a psychickej úrovne a intelektuálnej úrovne s dôrazom na hodnotovú výchovu.

3. Za prevenciu šikanovania v škole zodpovedá riaditeľka školy. Riaditeľka školy zabezpečuje činnosti súvisiace s prevenciou šikanovania prostredníctvom činnosti pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov.

4. Prevencia šikanovania sa zabezpečuje najmä

a) využívaním takého obsahu výchovy a vzdelávania a takých metód a foriem výchovy a vzdelávania, ktoré posilňujú úctu, toleranciu, empatiu a solidaritu žiakov najmä voči sebe navzájom,

b) aktívnym sústavným výchovným pôsobením pedagogického zamestnanca a odborného zamestnanca vrátane prejavu záujmu o problémy žiaka v škole a mimo nej,

c) dlhodobou strategickou činnosťou, realizáciou overených preventívnych programov s doplnením o činnosti neformálneho vzdelávania najmä prednášky, diskusie, organizovaných školou alebo inými subjektmi a mimoškolskými činnosťami, ktoré posilňujú v žiakoch úctu, toleranciu, empatiu a solidaritu najmä voči sebe navzájom,

d) spoluprácou s rodičmi alebo inou fyzickou osobou, ktorá má žiaka zverenieho do osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti na základe rozhodnutia súdu, poručníkom alebo opatrovníkom (ďalej len „zákonný zástupca“), alebo so zástupcom zariadenia,

e) aktívnym prístupom rady školy pri navrhovaní a prerokovaní školského poriadku, školského vzdelávacieho programu a opatrení školy k prevencii šikanovania,

f) spoluprácou školy so zariadeniami poradenstva a prevencie, pričom pri prevencii šikanovania zariadeniami poradenstva a prevencie sa informovaný súhlas zákonného zástupcu nevyžaduje.

5. Riaditeľka školy, školský koordinátor vo výchove a vzdelávaní – oblasť primárnej prevencie drogových závislostí a ďalších sociálno-patologických javov (ďalej len školský koordinátor PP) a výchovný poradca posudzujú navrhované činnosti podľa odseku 4 písm. a) až e) z hľadiska predchádzania nežiaduceho vplyvu na žiakov v spolupráci so zariadením poradenstva a prevencie.

6. Riaditeľka školy, alebo školský koordinátor PP a výchovný poradca priebežne informuje zákonných zástupcov alebo zástupcov zariadenia o opatreniach školy pri prevencii šikanovania najmä na webovom sídle školy a na triednej schôdzi zákonných zástupcov v škole.

7. Riaditeľka školy zodpovedá za systémové aktivity školy pri prevencii šikanovania. Riaditeľka školy v spolupráci s pedagogickou radou a radou školy

a) rozpracúva opatrenia školy pri prevencii šikanovania v školskom poriadku,

b) zabezpečuje dôkladný výkon dozoru v priestoroch, kde k šikanovaniu už došlo alebo by k nemu mohlo dochádzať.

8. Riaditeľka školy

a) zabezpečuje vzdelávanie zamestnancov školy v oblasti prevencie a riešenia šikanovania,

b) zapája do prevencie šikanovania radu školy a zriaďovateľa,

c) zverejňuje kontaktné údaje právnických osôb, ktoré sa zaoberajú prevenciou a riešením šikanovania,

d) zabezpečuje, aby v pracovnom poriadku školy bola upravená povinnosť zamestnanca školy bez zbytočného odkladu oznamovať podozrenie zo šikanovania, a prijať zodpovedajúce opatrenia,

e) oboznamuje zamestnancov školy so spôsobom oznamovania šikanovania a preverovania šikanovania,

f) zabezpečuje poučenie zamestnancov školy o skutočnosti, že šikanovanie môže naplňať skutkovú podstatu priestupku alebo skutkovú podstatu trestného činu,

g) zabezpečuje poučenie zamestnancov školy o skutočnosti, že šikanujúcemu môže byť uložené opatrenie vo výchove, okrem šikanujúceho, ktorým je dieťa špeciálnej materskej školy, a o skutočnosti, že ak šikanujúci nie je trestne zodpovedný z dôvodu nízkeho veku, nie je to prekážkou na podanie trestného oznámenia a na podanie žaloby vo veci náhrady škody, ktorú šikanujúci spôsobil na majetku alebo vo veci náhrady ujmy, ktorú spôsobil na zdraví,

h) informuje zamestnancov, žiakov a zákonných zástupcov alebo zástupcov zariadenia o postupe pri zistení šikanovania.

7.4.3 Preverovanie podozrenia zo šikanovania

1. Riaditeľka školy alebo školský koordinátor PP a výchovný poradca zostavuje skupinu zamestnancov školy, ktorá navrhuje a zabezpečuje postup pri riešení šikanovania; jej členmi sú najmä triedny učiteľ, školský špeciálny pedagóg/školský psychológ, výchovný poradca.

2. Opatrenia, metódy a postupy pri obmedzovaní šikanovania a nápravy jej dôsledkov sa navrhujú tak, aby zodpovedali vývinovej zrelosti, emocionálnej zrelosti a veku šikanujúceho, šikanovaného a účastníkov šikanovania, vrátane detí so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.

3. Riaditeľka školy alebo školský koordinátor PP a výchovný poradca pri preverovaní incidentu, ktorý zahŕňa podozrenie zo šikanovania bez zbytočného odkladu najmä

a) zabezpečí pomoc a ochranu potencionálnemu šikanovanému,

b) zabezpečí, aby v priebehu preverovania nedošlo k ďalšej konfrontácii medzi potencionálnym šikanujúcim a potencionálnym šikanovaným,

c) informuje zákonného zástupcu alebo zástupcu zariadenia potencionálneho šikanujúceho, potencionálneho šikanovaného a potencionálnych účastníkov šikanovania,

d) spíše a zaeviduje záznam o incidente.

4. Riaditeľka pri incidente podľa odseku 3 podľa potreby kontaktuje

a) zariadenie poradenstva a prevencie,

b) orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately (ÚPSVaR Zlaté Moravce),

c) okresný úrad Zlaté Moravce, ak ide o podozrenie zo spáchania priestupku, alebo políciu, ak ide o podozrenie zo spáchania trestného činu,

d) poskytovateľa záchrannej zdravotnej služby.

5. Riaditeľka školy alebo školský koordinátor PP a výchovný poradca pri preverovaní podozrenia zo šikanovania

a) zabezpečí zistenie účastníkov šikanovania a ďalších svedkov a uskutočnenie individuálnych rozhovorov alebo konfrontačných rozhovorov medzi účastníkmi šikanovania alebo medzi svedkami,

b) uchováva dôkazy o podozrení zo šikanovania v nevyhnutnom rozsahu a počas nevyhnutného času,

c) zabezpečí pri rozhovoroch podľa písmena a) prítomnosť najmenej dvoch pedagogických zamestnancov,

d) zabraňuje zľahčovaniu šikanovania a takému konaniu, ktoré môže viesť k neriešeniu šikanovania, preverovaniu šikanovania pod emocionálnym nátlakom alebo v prítomnosti iných žiakov alebo k zverejňovaniu informácií z preverovania šikanovania.

7.4.4 Opatrenia na riešenie šikanovania a nápravu jeho dôsledkov

1. Škola dbá na bezodkladné riešenie šikanovania podľa školského poriadku.

2. Vo vzťahu k šikanujúcemu riaditeľka školy alebo školský koordinátor PP a výchovný poradca

a) zabezpečí individuálny rozhovor odborného zamestnanca školského podporného tímu alebo odborného zamestnanca zariadenia poradenstva a prevencie so šikanujúcim za prítomnosti jeho zákonného zástupcu alebo zástupcu zariadenia s cieľom objasnenia motivácie, sociálneho a rodinného pozadia správania šikanujúceho a určenia ďalšieho postupu; časti rozhovoru sa môžu konať aj bez prítomnosti zákonného zástupcu alebo zástupcu zariadenia, ak na to dá zákonný zástupca alebo zástupca zariadenia preukázateľný súhlas,

b) navrhne podľa potreby intervenciu v zariadení poradenstva a prevencie alebo zabezpečí intervenciu prostredníctvom odborného zamestnanca školy, vrátane podporných činností v príslušnej triede a zabezpečí podmienky pre fyzickú a psychickú bezpečnosť žiakov príslušnej triedy,

c) môže podľa potreby uložiť opatrenie vo výchove podľa § 58 ods. 2 a 3 školského zákona alebo znížiť známku zo správania v súlade s čl. 5.3 a 5.4 Školského poriadku ŠZŠ - **Hrubé porušenie ŠP v bodoch c, e, j, ktoré vedie k udeleniu zníženej známky zo správania na stupeň 4.** Uvedené neplatí, ak ide o dieťa špeciálnej materskej školy.

3. Vo vzťahu k šikanovanému riaditeľka školy alebo školský koordinátor PP a výchovný poradca

a) zabezpečí podmienky na fyzickú a psychickú bezpečnosť šikanovaného a podľa potreby zabezpečí zdravotné ošetrovanie,

b) zabezpečí šikanovanému bezodkladnú psychologickú pomoc a podporu,

c) zabezpečí šikanovanému podľa potreby, po porade s príslušným odborným zamestnancom, cielenú a systematickú podporu najmä prostredníctvom zariadenia poradenstva a prevencie,

d) spolupracuje podľa potreby so Štátnou školskou inšpekciou, Regionálnym úradom školskej správy v Nitre alebo s Úradom komisára pre deti.

4. Vo vzťahu k účastníkom šikanovania riaditeľka školy alebo školský koordinátor PP a výchovný poradca

a) zabezpečí účastníkom šikanovania podľa potreby individuálnu podporu a poradenstvo na základe posúdenia školského podporného tímu alebo psychológa zariadenia poradenstva a prevencie,

b) zabezpečí skupinovú intervenciu v spolupráci so školským podporným tímom alebo so zariadením poradenstva a prevencie,

c) zabezpečí skupinové činnosti s cieľom smerovania žiakov k pozitívnym postojom a hodnotám a k rozvíjaniu schopnosti identifikovať sociálno-patologické javy primerane ich veku, najmä v rámci realizácie preventívnych programov, triednických hodín, vyučovania prierezových tém, činností neformálneho vzdelávania.

7.4.5 Spolupráca so zákonným zástupcom a zástupcom zariadenia

1. Riaditeľka školy alebo školský koordinátor PP a výchovný poradca pri rozhovore so zákonným zástupcom alebo so zástupcom zariadenia šikanovaného, šikanujúceho alebo účastníkov šikanovania vo veci šikanovania dbá na zachovanie dôvernosti informácií.

2. O rozhovore podľa odseku 1 vrátane informovania zákonného zástupcu alebo zástupcu zariadenia podľa čl. 7.4.1 ods. 3 písm. c), vyhotoví riaditeľka školy alebo výchovný poradca zápis, z ktorého jedno vyhotovenie poskytne riaditeľka školy zákonnému zástupcovi alebo zástupcovi zariadenia.

Prerokované na pedagogickej rade dňa:

Prerokované na rade školy dňa:

V Zlatých Moravciach

Dňa: 01.02.2025

.....
Mgr. Lucia Farkašová
riaditeľka školy